

Μαύρο φόρεμα, λευκός αγώνας Κρίστα Ιεροπούλου

Από τα δέκα της που άρχισε να καταλαβαίνει τι συμβαίνει γύρω της, άρχισε να το αντιμετωπίζει. Στην αρχή τής φαινόταν ένα θέμα μακρινό που δεν την άγγιζε, γιατί “ζούμε σε μια δημοκρατική κοινωνία”. Σιγά σιγά, όμως, μεγαλώνοντας, συνειδητοποίησε ότι καμία δημοκρατία δεν μπορεί να την βοηθήσει, να σιγουρέψει ότι θα της φέρονται όπως της αξίζει και δεν θα την κρίνουν από την εξωτερική εμφάνιση. Από μικρό κορίτσι ακόμα, ανίδεο, μα ταυτόχρονα συνειδητοποιημένο, είχε πλήρως κατανοήσει μια κοινωνικά ορθή στάση και τη θεωρούσε αυτονόητη, όχι επειδή ήταν κορίτσι, μα επειδή ήταν παιδί, ακόμα, απονήρευτο.

Στα δεκαπέντε της ξεκίνησε να ασχολείται με το θέμα ως απλός παρατηρητής. Ζούσε ακόμη μέσα στην ασφαλή αγκαλιά των γονιών της, που δεν ήθελαν να τη “μεγαλώσουν απότομα”. Διάβαζε, διάβαζε, διάβαζε πολύ, γιατί της είχε κινήσει την περιέργεια αυτή η φράση: «αδύναμο φύλο». Πόσο παράξενο της ακουγόταν τότε, σχεδόν αλλόκοτο, να υποτιμά κανείς την ύπαρξη ενός ανθρώπου, διαφορετικού από το “κυρίαρχο αρσενικό”. Τόσες μα τόσες πολλές κλισέ εκφράσεις, στερεοτυπικές, σκεφτόταν.

Άρχισε να διαβάζει ιστορίες γυναικών που αντέδρασαν, γυναικών της εποχής της που είχαν το κουράγιο να παλέψουν για αυτό που ήταν, για το πέρα από το εξώφυλλο ενός περιοδικού μόδας, που όμως δεν εισακούστηκαν. Και για κάθε τέτοια ιστορία που διάβαζε, έπεφτε κάθε φορά ένα σύννεφο πιο κάτω... Μέχρι που προσγειώθηκε απότομα και βίαια.

Πλέον στα δεκαεπτά, ξεκίνησε να παρατηρεί όλο και περισσότερο. Μέσα μαζικής ενημέρωσης, κοινωνικά πρότυπα, είδωλα, περιοδικά, δεν σταμάτησαν ποτέ να της λένε πως πρέπει να είναι όμορφη, όχι με τον δικό της τρόπο, μα με τον “κοινωνικά αποδεκτό” τρόπο. Μα γιατί δεν μπορούσε να δει κανείς την ευφυΐα και τη “θάλασσα” μέσα της; Ήταν η χρονιά που παραλίγο να πάθει νευρική ανορεξία για να γίνει η “κοπέλα” κάποιου. Πείσμωνσε όμως, έσφιξε τη γροθιά της και αποφάσισε ότι το χρωστούσε σε όλες εκείνες τις γυναίκες για τις οποίες διάβαζε.

Στα είκοσι πέρασε στη Νομική Θεσσαλονίκης. Ήταν μια φωτεινή περίοδος της ζωής της, γιατί τα είχε όλα οργανωμένα. Νόμιζε πως ήξερε τι την περίμενε. Δεν σταμάτησε ποτέ να διαβάσει για το γυναικείο ζήτημα, ωστόσο. Είχε ορκιστεί πως θα έκανε ό,τι μπορούσε για να μη ξαναγραφτεί ούτε ένα επιπλέον από εκείνα τα άρθρα που της ράγιζαν την καρδιά.

Συζούσε με κάποιον τότε. Είχαν δύο χρόνια σχέση. Ήταν κι αυτός φοιτητής της Νομικής, και τον εμπιστευόταν.

Ένα βράδυ, αργά, επέστρεφαν από ένα μπαρ στο κέντρο. Είχε ντυθεί όμορφα εκείνη την ημέρα, γιατί ήταν τα γενέθλιά της. Το καλαίσθητο μαύρο της φόρεμα, αγκάλιαζε τρυφερά το σώμα της και ήταν ευτυχισμένη, ικανοποιημένη με τον εαυτό της. Και όσο περπατούσαν στην παραλία της Θεσσαλονίκης, ευδιάθετοι και οι δύο, τόσο η ευτυχία της ξεχείλιζε. Κάποιος που πέρασε δίπλα τους, της σφύριξε άκομψα και συνέχισε τη “φιλοφρόνηση” του, με χειρονομίες. Με δυσκολία κατάφερε να βγάλει τα χέρια του από πάνω της.

Στην υπόλοιπη διαδρομή, αυτή και ο φίλος της ήταν αμίλητοι. Η ένταση όμως αυτή της σιωπής ήταν τόσο δυνατή, που ήταν οδυνηρότερη από οποιαδήποτε λέξη, οποιαδήποτε πράξη.

Ένα δάκρυ κύλησε όταν συνειδητοποίησε τι είχε συμβεί και αυτό ήταν το πρώτο της βήμα ένταξης σε έναν κόσμο που θα την έκανε να νιώθει άσχημα για τον εαυτό της εφεξής.

Όταν έφτασαν σπίτι, κλαμένη ακόμα, μπήκε στο μπάνιο να πλυθεί και, όταν βγήκε, είδε ένα μπουκάλι ρετσίνας ανοιγμένο στο τραπέζι.

– «Ήταν δικό σου λάθος, ξέρεις», της είπε με τρεμουλιαστή φωνή. «Εσύ φταις. Το φόρεμά σου ήταν πολύ κοντό. Προκαλούσες. Αυτός ο βλάκας έκανε ό,τι ένιωσε, μα δεν ήξερε πως εσύ είσαι δικιά μου!».

– «Δεν είμαι κανενός!», του απάντησε θυμωμένη.

Και τότε εκείνος την έκανε να το καταλάβει με τον πιο άσχημο τρόπο. Και όσο, ημιλιπόθυμη, κοιτούσε το ταβάνι του δωματίου της, της έρχονταν σιγά σιγά όλα τα ονόματα και οι ιστορίες των γυναικών για τις οποίες είχε διαβάσει. Τρομοκρατημένη, κατάλαβε πως θα ήταν και αυτή ένα από αυτά τα ονόματα, μια από αυτές τις φωνές που όσο και να τσίριζαν, ποτέ δεν ακούστηκαν. Ήταν η χρονιά που την βίασε ο φίλος της, επειδή το φόρεμα της ήταν κοντό.

Το αμυντικό τείχος που είχε κατασκευάσει ανάμεσα σε αυτήν και τους γύρω της, που με τόση δυσκολία είχε γκρεμίσει, μεμιάς ορθώθηκε ακόμα πιο ψηλό. Όσο δύσκολο και να της ήταν, προσπάθησε σιγά σιγά να ξαναβρεί τον εαυτό της. Προσπάθησε να πάρει όλα τα σπασμένα κομμάτια της και να τα ενώσει.

Άλλαξε γειτονιά, άλλαξε τις ώρες που πήγαινε στη σχολή, άλλαξε τις συνήθειές της. Είχε αλλάξει ολόκληρη μέσα της. Για αρκετό καιρό δεν γιόρταζε τα γενέθλιά της. Κάθε φορά που γυρνούσε σπίτι της το βράδυ, έσφιγγε τα κλειδιά της μέσα στη γροθιά της, φοβισμένη.

Δεν μίλησε σε κανέναν για αυτό που της συνέβη, γιατί ντρεπόταν. Της πήρε πέντε χρόνια να απαντήσει στο γιατί ντρεπόταν.

Στα εικοσιπέντε ήταν και πάλι ο εαυτός της, χωρίς όμως να έχει καταφέρει να ξεχάσει αυτό που έπαθε. Το αποδέχτηκε και σταμάτησε να κατηγορεί τον εαυτό της. Αποφάσισε να αντιδράσει και να καταγγείλει το περιστατικό. Πήρε δύναμη να αντιμετωπίσει τα γεγονότα.

Στο αστυνομικό τμήμα η καταγγελία της χαρακτηρίστηκε “ψευδής”. «Και γιατί το καταγγέλλει τόσο αργά; Μπορεί να θέλει να εκδικηθεί τον πρώην φίλο της ή μπορεί να τον προκάλεσε η ίδια και να έπαθε ψύχωση που αυτός δεν ανταποκρίθηκε, λες και δεν ξέρουμε όλοι μας τι φοράνε οι φοιτήτριες στις μέρες μας...», έλεγαν κάποιοι.

Τι γελοίο... Αυτοί οι άνθρωποι δεν ξέρουν πόσος χρόνος χρειάζεται, για να πάρεις το κουράγιο και να πεις στον ίδιο σου τον εαυτό: «Είμαι θύμα βιασμού». Ο φίλος μου με βίασε, σκεφτόταν. Δεν έχουν ιδέα το πως είναι αυτό το συναίσθημα, της αηδίας για τον ίδιο σου τον εαυτό, του φόβου ότι θα ξανασυμβεί.

Της είχε πάρει πέντε χρόνια να βγάλει από το μυαλό της τα χέρια του να την πονούν, και αυτοί δεν την άκουγαν που φώναζε για βοήθεια, μα την κατηγορούσαν για ό,τι της συνέβη.

Έβαλε στόχο το δικαστικό σώμα, έβαλε στόχο να κάνει ό,τι μπορεί για να μην καλυφθεί καμία φωνή, όπως καλύφθηκε η δική της. Σκεφτόταν ότι ήταν αυτό που όφειλαν όλοι να κάνουν, άντρες, γυναίκες. Μια υποχρέωση απέναντι σε όλες τις γυναίκες και τα κορίτσια που, έστω και για μια στιγμή, πίστεψαν ότι λόγω του φύλου τους δεν αξίζουν. Το χρωστούσε σε όλες τις φωνές που δεν ακούστηκαν. Έγινε εκείνη οι φωνές τους και ακολούθησαν κι άλλες, που φώναξαν, τσίριξαν, μέσα από τα πνευμόνια τους μια μεγάλη κραυγή για όσες φωνές, ονόματα και ιστορίες δεν εισακούστηκαν ποτέ ως τότε.